

FORȚELE SPECIALE ÎN CONFLICTELE MILITARE CONTEMPORANE

SPECIAL FORCES IN CONTEMPORARY MILITARY CONFLICTS

Cpt.drd. Maximilian-Paul TOFAN*

Forțele speciale constituie răspunsul parțial la noile tipuri de conflicte ale secolului al XXI-lea. Locul și rolul acestora este dat de modul eficient în care își îndeplinesc misiunile.

Special Forces are partially the answer to new types of conflicts of the 21st century. Their place and role is given by how efficiently they carry out their missions.

Cuvinte-cheie: forțe speciale; misiuni; conflicte.

Keywords: *Special Forces; missions; conflicts.*

Pornind de la cele arătate de către fostul secretar general al apărării SUA, Donald Rumsfeld, cu prilejul diferitelor analize politico-militare, că învățând din experiența conflictelor trecute, dar mai ales din cele contemporane, se constată că accentul se va pune pe constituirea unor forțe reduse ca număr, dar dispunând de o mobilitate superioară și armament de ultimă generație¹. În acest cadru, vom încerca să deducem impactul pe care forțele speciale l-au avut asupra desfășurării acțiunilor militare, dar mai ales locul și rolul pe care acestea îl pot avea în contextul noilor provocări militare.

Mereu au existat, pe parcursul istoriei, în timpul desfășurării conflictelor militare, exemple de grupări de luptători care, la un moment dat, jucau un rol aparte prin dimensiunea lor, dar și prin misiunile care le erau încredințate. Amintim aici despre iscoade, cu rol de a culege informații, grupuri de luptători instruiți pentru a crea panică și dezordine în tabăra adversă, pentru a organiza ambuscade și a induce în eroare inamicul asupra acțiunilor viitoare.

Odată cu modernizarea armatelor și în special pe parcursul conflictelor mondiale din prima jumătate a secolului al XX-lea, rolul acestor forțe

crește considerabil, iar succesul acțiunilor militare a depins de rolul jucat de acestea. Crearea acestor forțe suplă și ușor manevrabile ca urmare a unei pregătiri fizice și psihice superioare și dispunând de armament modern și ușor a apărut din nevoia de a putea pregăti operații militare ample și cu un impact distrugător pentru inamic. Rolul hotărâtor al acestora s-a observat cel mai bine pe parcursul celui de-al Doilea Război Mondial când prin operațiile de pregătire pentru debarcare ale aliaților în toate zonele de conflict, acestea au slăbit inamicul sub toate formele: acțiuni de sabotaj, culegere de informații, pregătirea prin marcarea a zonelor favorabile debarcării, slăbirea inamicului prin organizarea de ambuscade și capturarea unor puncte obligatorii de trecere, dar și pregătirea populației locale în organizarea unor acțiuni din cele menționate mai sus. Debarcărilor din nordul Africii, din Grecia, din Sicilia și, în special, cea din Normandia au avut suportul acestor categorii de forțe. Cunoscute sub diverse titulaturi, în funcție de armata din care făceau parte, aceste forțe, pe bună dreptate numite speciale, erau capabile să îndeplinească misiuni aproape imposibile. Chiar dacă misiunile la care participau erau cu durată limitată, importanța strategică a acestora era capitală pentru succesul și miza întregii operații. Misiunile acestora erau întotdeauna subordonate misiunilor forțelor convenționale, ceea ce însemna că întotdeauna

*Academia Tehnică Militară
e-mail: maximilianpaul@yahoo.ro

exista o pregătire comună cu forțele pe care le sprijineau sau în subordinea cărora acționau². În fapt, misiunile forțelor speciale constau în acțiuni cu un mare grad de risc executate, în special, prin mijloace neconvenționale. Așa cum sunt definite în Armata Statelor Unite, „Forțele pentru Operații Speciale sunt structuri special organizate, antrenate și dotate, care desfășoară acțiuni decisive, cu un grad înalt de risc, folosind tehnici, tactici și procedee nespecifice forțelor convenționale, pe timp de pace, în situații de criză și conflict, independent sau în cooperare cu forțele convenționale, pentru realizarea unor obiective politice, economice, informative, militare sau psihologice, de regulă, prin mijloace neconvenționale, în raioane ostile, interzise sau sensibile din punct de vedere politic”³. Această definiție scoate în evidență multitudinea de misiuni pe care le execută aceste forțe în contextul amplelor provocări politico-militare ale secolului al XXI-lea.

Pornind de la misiuni strict cu caracter militar executate în timpul conflictelor convenționale ale secolului trecut, diversitatea acestora a crescut și au fost adaptate în funcție de provocările apărute și nu neapărat în timpul unor conflicte militare, dar și pe timp de pace pentru rezolvarea unor situații de criză apărute în diferite zone ale lumii. Ne referim aici la eliberările de ostatici, la înlăturarea unor lideri indezirabili pentru marile puteri, la pregătirea unor forțe paramilitare ostile regimurilor din diverse zone ale globului și participarea la acțiuni de mică anvergură, dar cu efecte uriașe asupra economiei și asupra situației politice din anumite zone de interes geostrategic. În contextul actual, când asistăm la un război generalizat la nivelul întregii lumi împotriva terosimului, rolul acestora a fost demonstrat prin acțiuni de anihilare a unor lideri ai organizațiilor teroriste executate în timp record și cu eficiență maximă. De asemenea, anihilarea unor grupări teroriste la nivel global constituie priorități în misiunile care sunt încredințate acestor categorii de forțe, indiferent din care armată fac parte: SUA, Marea Britanie, Franța, Germania, Rusia, China, India, Australia etc. În momentul când mijloacele politice sunt epuizate în soluționarea unei crize, intră în scenă forțele speciale, care prin mijloacele utilizate și acționând cu maximă discreție și rapiditate contribuie la soluționarea crizei.

Prin scurta prezentare pe care o voi face în cele ce urmează voi încerca să evidențiez o parte dintre

caracteristicile acestor structuri militare în funcție de forțele armate din componența cărora fac parte.

Vom acorda mai întâi atenție acelor forțe care, pe bună dreptate, sunt considerate „strămoșul” conceptului de trupe speciale sau trupe de comando. Sunt militarii din Special Air Service (SAS) care constituie modelul luptătorului special pregătit pentru genul de operații exemplificate mai sus. Înființate în anul 1941, în cadrul armatei britanice, și luând parte la acțiuni specifice în cel de-al Doilea Război Mondial, acestea constituie prima structură de tip forțe speciale. Forțele SAS au constituit exemplul cel mai bun pentru celelalte trupe similare din celelalte armate.

De-a lungul timpului, forțele SAS au fost implicate în operații diverse, cum ar fi: acțiuni de diversiune, sabotaj, culegere de informații în cel de-al Doilea Război Mondial, eliberare de ostatici, războiul Malvinelor, participarea în majoritatea conflictelor din ultimele decenii și terminând cu recente conflicte din Irak, Afganistan și actualul conflict din Siria⁴. Luptătorii SAS sunt pregătiți să facă față atât operațiilor de tip comando, cât și celor din domeniul contraspionajului⁵, iar antrenamentele lor includ tehnici din toate tipurile de luptă corp la corp, trageri cu toate categoriile de armament, tehnici de supraviețuire în cele mai dificile condiții de climă și relief, cunoașterea aparatului de transmisiuni, cunoașterea și deprinderi medicale superioare, cunoașterea procedeelelor de distrugere. Săriturile cu parașuta, tehnicile de cățărare și scufundările fac parte din antrenamentele uzuale, iar pregătirea fizică și psihică este la cel mai înalt nivel. Pe bună dreptate, acești superluptători sunt considerați de mulți specialiști ca fiind cei mai faimoși și mai de temut combatanți din lume în lupta împotriva oricărui tip de adversar⁶.

Beretele verzi sau *Forțele speciale ale US Army*, cum este denumirea lor oficială, reprezintă una dintre cele mai bine pregătite categorii de luptători din Armata SUA⁷. Aceștia sunt pregătiți pentru a face față conflictelor militare nonconvenționale și pentru a executa operații complexe în spatele dispozitivului inamic. Reprezintă forța cea mai adaptabilă și specializată a armatei americane, iar prezența lor într-o misiune nu este niciodată confirmată. Luptătorii sunt specializați în cunoașterea limbilor străine, în funcție de zona în care vor acționa, de cultura populației autohtone, război psihologic, diplomație, politică, dezinformare, folosirea

diferitelor tipuri de armament și a celor mai performante tehnici de arte marțiale. *Beretele verzi* acționează cu precădere în spatele liniilor inamice și dispun de un antrenament specific al tehnicilor de supraviețuire. Acțiunile lor s-au făcut cunoscute în toate zonele unde armata americană a desfășurat acțiuni militare în ultimele decenii (Vietnam, Irak, Afganistan, America Centrală etc.)⁸. Condițiile de recrutare și selecția sunt dintre cele mai drastice. Antrenamentele dure desfășurate în condiții asemănătoare zonelor de conflict scot în evidență calitatea viitorilor combatanți, iar abilitățile fizice și psihice superioare constituie baza pregătirii și formării acestor luptători.

Forțele speciale ruse sunt puse cel mai bine în evidență de trupele *Speznaz*, sub titulatura oficială de Voiska Spețialnogo Naznaceniya aflate în subordinea GRU, serviciile secrete ale Rusiei. Această categorie de luptători constituie o grupare distinctă în rândul trupelor de comandă prin faptul că termeni, precum: frică, ezitare, milă, slăbiciune, le sunt cu totul necunoscuți. Sunt cunoscute ca fiind cele mai dure forțe de comando din lume. Ideologia antrenamentelor este bazată, în primul rând, pe provocarea durerii, pe violență și teroare și mai puțin pe acumularea de cunoștințe și abilități. Refuzarea acestor antrenamente peste limita suportabilității unui om normal aduce după sine excluderea din cadrul acestor forțe. În rândul acestora sunt admiși cei mai puternici și mai fără milă și, în special, cei cu înclinații spre violență. Specialiști în mânuirea diferitelor tipuri de armament, experți în cele mai eficiente arte marțiale și în mânuirea cu maximă eficiență a armelor albe, aceste trupe și-au demonstrat calitățile în teatrele de operații din Afganistan, Dagestan, Cecenia, Osetia, Georgia și cel mai recent în Siria⁹.

Ne-am rezumat doar la prezentarea acestor trei categorii de forțe speciale, primele două, ca parte a două mari puteri militare componente ale blocului militar NATO, iar a treia ca parte a Armatei Federației Ruse. Misiunile acestora converg către îndeplinirea cu eficiență maximă a operațiilor la care participă, cu discreție totală și în timp foarte scurt. Conform unor specialiști ai domeniului, dar și conform doctrinelor militare naționale, aceste misiuni au evoluat odată cu diversificarea tipurilor de conflicte. Prezentarea acestora ne va forma o imagine mult mai clară asupra acestor forțe, precum

și a rolului acestora în arhitectura conflictelor militare contemporane.

Acțiunea directă se concretizează prin lovituri de scurtă durată și acțiuni la scară redusă și vizează: raiduri, ambuscade și asalturi directe; atacuri de descurajare, operații de recuperare și distrugere de mare precizie, operații terestre, maritime, plantarea de mine și neutralizarea acestora¹⁰. Toate aceste acțiuni sunt posibile ținând cont de felul pregătirii și faptului că odată ajunși în câmpul tactic luptătorii sunt oarecum familiarizați mediului în care execută misiunea în urma efectuării pregătirii specifice în condiții apropiate zonei de operații.

Cercetarea specială este caracterizată de obținerea informațiilor din surse umane, recunoașterea mediului, localizarea și atacarea prin surprindere a țintelor, evaluarea amenințărilor, culegerea de informații după acțiunile de lovire¹¹.

Apărarea internă cu forțe terestre presupune organizarea, pregătirea, asigurarea consultanței și sprijinirea forțelor militare și paramilitare ale țării în care acționează, precum și asigurarea securității populației¹².

Ducerea unui război neconvențional constituie o altă misiune a forțelor speciale și include o gamă largă de operații militare și paramilitare, de cele mai multe ori extinse ca timp și concretizate prin acțiuni de gherilă, subversiune, sabotaj, contrainformații, sustragere și evadare.¹³

În contextul actual al luptei împotriva terorismului la nivel mondial, acțiunile antiteroriste ale acestor forțe constituie pârghii esențiale în combaterea acestui flagel. Rolul forțelor speciale este acela de a se implica în mod direct prin acțiuni contrateroriste în vederea preîntâmpinării și soluționării acestor acte inumane¹⁴. În sprijinul executării acestor misiuni, forțele speciale apelează la măsuri de asigurare și pregătire a structurilor guvernamentale, acțiuni de prevenire a actelor teroriste și siguranță a ostacilor, distrugerea infrastructurii teroriste și asigurarea securității persoanelor fizice cu funcții decizionale.

Operațiile de influențare psihologică, afacerile civile prin care se întrețin relațiile civil-militare prin acordarea de consultanță și asistență, acțiunile de contraproliferare a armelor de distrugere în masă, precum și operațiile de sprijin în cadrul unui război informațional în contextul noilor tipuri de conflicte ale secolului al XXI-lea constituie misiuni principale ale acestor structuri suplimentare, moderne și eficiente.

Într-o lume a incertitudinii, în care conflictele militare îmbracă forme din cele mai diverse, acțiunile unor structuri militare ale căror misiuni au fost prezentate mai sus contribuie la realizarea unor strategii militare în care rolul conferit forțelor speciale este unul primordial, iar punerea accentului pe crearea unor astfel de structuri dinamice cu posibilitate de dislocare rapidă în orice punct de pe glob este vitală în eficientizarea acțiunilor militare.

Ținând cont de viteza progreselor economice, dar și de accelerarea introducerii inovațiilor tehnologice în dotarea armatelor moderne este tot mai edificator faptul că acestea constituie premise pentru noi provocări în plan politico-militar. Statele lumii se pregătesc pentru aceste noi provocări prin alocări bugetare suplimentare, dar și prin accentul pus pe crearea unor noi armate capabile să ofere răspunsuri noile tipuri de conflicte. Forțele speciale ar putea reprezenta răspunsul la o parte dintre problemele militare ale omenirii. Finalizând misiuni atât pe timp de pace, cât și în perioade de conflict, misiunile acestora scot în evidență elementul de bază care stă la baza constituirii acestora, și anume, factorul uman multilateral pregătit, capabil să rezolve situații care pentru un luptător din forțele regulate ar părea imposibile.

Parte a celei mai mari alianțe militare, Armata României trebuie să-și urmeze cursul firesc către modernizare și adaptabilitate la noile tipuri de conflicte. Structurile de forțe speciale române sunt înscrise pe acest drum al modernizării și prin acțiunile la care iau parte alături de cele ale armatelor aliate demonstrează profesionalism și un înalt nivel de pregătire de specialitate.

NOTE:

1 C. Câmpeanu, *Rumsfeld revoluționează forțele armate*, în Revista „România liberă”, nr. 3.608, 2 februarie, 2002.

2 Ioan-Constantin Stan, Ion Chiorcea, *Forțele pentru operații speciale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009, p. 7.

3 *** FM 3-05.20(31-20), *Special Forces Operations*, HQ, Department of the Army, Washington DC, USA, 26 iunie, 2001, *Apud*, Ioan-Constantin Stan, Ion Chiorcea, *Forțele pentru operații speciale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009, p. 7.

4 <http://www.descopera.ro/timp-liber/8182928-cele-mai-temute-trupe-de-comando>, accesat la 27.11.2016.

5 *Ibidem*.

6 Mihai Floca, *Forțele de elită ale lumii*, Editura Militară, București, 1999, pp. 25-38.

7 Mihai Floca, *Forțele de elită – Armata secolului XXI*, Editura Militară, București, 2002, p. 180.

8 http://www.monitorfg.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=6203%3Atrupele-speciale-ale-sua&Itemid=73, accesat la 28.11.2016.

9 <http://www.descopera.ro/timp-liber/8182928-cele-mai-temute-trupe-de-comando>, accesat la 28.11.2016

10 Mihai Floca, *Forțele de elită – Armata secolului XXI*, Editura Militară, București, 2002, pp. 156-158.

11 *Ibidem*, pp. 158-159.

12 *Ibidem*, pp. 159-160.

13 *Ibidem*, pp. 160-161.

14 *Ibidem*, p. 162.

BIBLIOGRAFIE

*** FM 3-05.20(31-20), *Special Forces Operations*, HQ, Department of the Army, Washington DC, USA, 26 iunie, 2001.

Câmpeanu C., *Rumsfeld revoluționează forțele armate*, în Revista „România liberă”, nr. 3.608, 2 februarie, 2002.

Floca Mihai, *Forțele de elită – Armata secolului XXI*, Editura Militară, București, 2002.

Floca Mihai, *Forțele de elită ale lumii*, Editura Militară, București, 1999.

Stan Ioan-Constantin, Chiorcea Ion, *Forțele pentru operații speciale*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2009.

<http://www.descopera.ro/timp-liber/8182928-cele-mai-temute-trupe-de-comando>.

http://www.monitorfg.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=6203%3Atrupele-speciale-ale-sua&Itemid=73.